

BØRNEATTESTER

spørgsmål og vejledning

Regler, retningslinjer og idéer til samværsregler

HVORFOR BØRNEATTESTER?

Børneattester giver tryghed - og er lovpligtige for alle, der arbejder med børn under 15

Hvad er en børneattest?

En børneattest fortæller, om man er straffet for seksuelle forhold til børn under 15:

- incest, samleje eller anden kønslig omgang
- udbredelse eller besiddelse af børnepornografi
- blufærdighedskrænkelser.

Det gennemsigtige fællesskab

I DFS ønsker vi på alle måder at undgå ethvert overgreb på børn. Loven om børneattester skal sikre, at vi ikke risikerer at få nye ledere, der tidligere er blevet straffet for overgreb på børn. Men dette er ingen garanti mod overgreb.

Derfor vil vi understrege vigtigheden af, at vores fællesskaber er gennemsigtige fællesskaber med gode rammer, klare samværsregler og grænser, som kendes af både børn og voksne. Både børn og forældre skal være trygge ved vores arbejde.

Klare retningslinjer giver tryghed som leder

Desuden skal det være trygt at være leder. Vi vil derfor opfordre til at alle nye ledere bliver informeret om nødvendigheden af børneattester, samværsregler samt forebyggelse af seksuelle overgreb.

> soendagsskoler.dk

Hvordan husker jeg, at nye frivillige skal have børneattest?

→ DFS minder hvert år i august de klubansvarlige om politikken vedr. børneattester.

Giver DFS' landskontor tilbagemelding, når Politiet har meldt tilbage?

→ Ja, det gør vi til den klubkontakt eller lejrchef, der er noteret nederst i formularen - også hvis lederen mangler at give samtykke via e-Boks. Vi opfordrer samtidig til, at I holder styr på, hvem der har en børneattest - og hvornår der sidst er søgt. I kan ved tvivl kontakte DFS' landskontor pr. mail.

Når en person arbejder med børn i en anden organisation, og der har en børneattest, skal vedkommende så også indhente attest via DFS?

→ Ja - hver organisation/firma/institution har pligt til at indhente børneattest på en medarbejder - både lønnede og frivillige. Derfor kan en person let komme ud for at skulle udfylde flere børneattester.

HVOR OFTE SKAL VI SØGE ...

... og hvad hvis lejrlederne fx også er klubledere?

RETNINGSLINJER

Hvem skal der indhentes børneattest på?

Der skal indhentes børneattester på alle ledere, der er fyldt 15 år og regelmæssigt har mulighed for direkte kontakt med børnene i lokalforeningen, mens barnets forældre ikke er til stede.

I forbindelse med ansættelsen af lønnede og fritidsansatte medarbejdere skal der ligeledes indhentes børneattester.

Loven siger: Regelmæssig deltagelse vil sige, at hvis personen er med til aktiviteter mere end tre gange eller over en uge henover en periode på tre måneder, så skal der altid indhentes børneattest.

Hvis vurderingen af regelmæssig deltagelse er vanskelig, så lad altid tvivlen komme børnene til gode. Hellere indhente en børneattest for meget end én for lidt.

Hvad med bibelcamping?

Har I børn under 15 år overnattende på lejrområdet, skal der indhentes børneattester på alle lederne.

Der skal ikke indhentes børneattester, hvis børnene deltager i lejrens møder og aktiviteter, men ellers overnatter hos forældrene.

Hvor ofte skal der indhentes børneattester?

- Ledere i klubber:

Der skal indhentes børneattest, når en person begynder som leder i en klub, også selvom man har været leder enten på lejr eller i en anden klub. Der kræves ikke yderligere indhentning af børneattester, så længe lederen er fast tilknyttet klubben. Har lederen holdt pause længere end seks måneder, skal der søges børneattest på ny.

Bemærk, at kommunerne også har regler for indhentning af børneattester for at kunne få tildelt lokale- og/eller aktivitetstilskud. Kommunernes regler varierer fra kommune til kommune.

- Ledere på lejre:

Der skal søges børneattest på alle ledere – også evt. klubledere. Uden børneattest skal lederen afvises.

- Fritidsansatte medarbejdere:

Der indhentes børneattest ved ansættelse og ved forlængelse (dvs. hvert 5. år).

- Lønnede medarbejdere:

Der indhentes børneattest ved ansættelse samt i årene 2020, 2030, etc. (altså hvert 10. år).

HVORDAN SØGER JEG?

Der kan kun søges digitalt - så husk at tjekke e-boks

VEJLEDNING

Udelukkende elektronisk ansøgning

Der kan udelukkende ansøges om børneattester elektronisk, hvorfor alle ledere skal have en e-boks, da det er her, anmodning om tilladelse til at indhente oplysninger vil komme.

Hvis personen, der anmodes om tilladelse til indhentning af oplysninger, ikke giver sit samtykke, må personen ikke medvirke som leder i klubben eller på lejren.

Godkend i e-Boks - ellers må du ikke virke som leder

Der ansøges fra landskontoret højst to gange. Ved anden ansøgning sendes kopi af rykker til lejrchefen/klubkontakten. Hvis der ikke kommer en accept herefter, informerer vi ansøger og lejrchefen/klubkontakten, at vi fralægger os ansvar for indhentning af børneattesten, og at ansøger ikke kan være leder, før børneattesten er indhentet.

Hvordan forholder DFS sig til personfølsomme oplysninger?

- DFS' landsleder er den person, som jf. vedtagelse i DFS skal skride til handling og få sagen løst efter fast procedure, hvis der kommer en positiv attest.
- Når du giver samtykke i din digitale postkasse giver du samtidig den børneattestansvarlige i DFS lov til at modtage oplysningerne.
- DFS har ikke ret til at videresende attesten og gemmer ikke personfølsomme oplysninger.

ANSØG SOM DFS KLUB-/LEJRLEDER

ANSØG SOM BIBELCAMPINGLEDER

ANSØG SOM BREAK-LEDER

Børneattest som frivillig DFS-leder

Politiet behandler kun ansøgningen, hvis ansøger giver samtykke. Husk derfor at tjekke den digitale postkasse om nogle dage!

* Required

Ansøgers cpr-nr. (N.B. ingen bindestreg) *

ddmmååxxxx

Ansøgers for- og efternavn, som det står i passet *

Ansøgers e-mail *

E-mailen skal være koblet til den digitale postkasse

Ansøgers telefonnummer *

Vælg, om ansøger skal være leder på lejr eller i klub *

Klub- eller lejrnavn *

Klubnummer

Spring over, hvis ansøger skal være lejr-leder

I hvilken by ligger klubben?

Spring over, hvis ansøger skal være lejr-leder

Udfylder du formularen for andre?

Udfyld tre nedenstående felter - ellers spring over

For- og efternavn

E-mail

Telefonnummer

Submit

Ansøg på attest.soendagsskoler.dk - klik først på den type leder, du er - og udfyld skemaet.

HVEM HAR ANSVARET?

Det ligger lokalt!

Ansvar for at der bliver indhentet børneattester ligger hos lokalforeningen - den lokale bestyrelse for en klub eller lejr.

Som praktisk ansvarlig (i klub eller som lejrchef) har du ansvaret for at få dine frivillige medarbejdere til at benytte formularen på attest.soendagsskoler.dk

Hvis du gerne vil være sikker på, at alle har ansøgt, kan du indhente cpr-numre på de frivillige og selv udfylde formularen for dem.

For at landsforeningen kan dokumentere, at der lokalt ér børneattester på lederne, er det vigtigt, at ansøgningen sker via attest.soendagsskoler.dk

Se side 3 for hvem og hvor ofte, I skal gøre det.

Kan vi ikke selv indhente børneattesterne?

- ➔ Hvis lejren eller klubben er en DFS-lejr/DFS-klub, skal DFS' procedure følges. Dette gælder både på lokalplan, kredsplan og landsplan. DFS ønsker at have hånd i hanke med dette. Ellers kan DFS som organisation ikke garantere i forhold til myndigheder og presse, at der er hjemhentet attester. At DFS centralt har hånd i hanke med børneattester betyder en sikring af, at loven bliver håndhævet.
- ➔ Samtidig aflaster det kontaktpersonen eller lejrchefen med administrationen og evt. vanskelige samtaler i forbindelse med en positiv børneattest.

Hvilken procedure følges, hvis en børneattest er positiv, altså ikke er ren?

- ➔ Landslederen tager kontakt til kontaktpersonen eller lejrchefen og aftaler forløb.
- ➔ Landslederen tager herefter kontakt til den pågældende person, og gør ham/hende opmærksom på, at vedkommende ikke kan være leder i DFS. Landslederen fortæller, at kontaktpersonen eller lejrchefen er orienteret.
- ➔ Vi formidler altid hjælp til vedkommende.

EN ATTEST ER INGEN GARANTI

Jævnlig snakke er nødvendige

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

- En børneattest er ingen sikkerhed, så derfor er det vigtigt at vejlede og snakke med lederne før en lejr eller med jævne mellemrum ved ledermøder i klubben, hvordan man er sammen med børnene.
- Vær opmærksom på glidende overgange – altså hvis en person, der ikke skal indhentes børneattest på, hen over en periode får mere og mere fast tilknytning til arbejdet.
- Hvis en person dømmes, og vedkommende har tilknytning til en forening, får foreningen meget sjældent dette oplyst. Sådant en situation kan opfanges med en fast rutine for indhentning af børneattester.
- Indhentning af børneattester er et stormasket net og skal derfor suppleres med dialog, samværsregler og fokus på kulturen i foreningen.
- Vær opmærksom på, at børn også kan misbruge andre børn.
- Alle personer har, i alle situationer, underretningsspligt til barnets bopælskommune, hvis man får kendskab til eller mistanke om vanrøgt, nedværdigende behandling eller vilkår, der bringer barnets sundhed og udvikling i fare. Underretningen kan ske personligt eller gennem DFS. Vi står altid klar til at hjælpe.

KORT OM SAMVÆRSREGLER

Snak om retningslinjer for omgangen med børn

JERES EGNE REGLER

Vi opfordrer lejre og klubber til at udarbejde nogle retningslinjer, så ansvar og regler bliver synliggjort for alle i lederflokken.

Som ledere har vi ansvar for hinanden. Vi hjælper med at undgå situationer, der kan tolkes som overgreb. Ved behov for irrettesættelse samt situationer, der kræver fysisk kontakt (fx trøst eller lignende), skal der altid være to ledere til stede.

Overvej hvad I vil gøre

- ved konstatering af eller mistanke om krænkende adfærd i deltagerens dagligdag/hjemmesituation
- ved enhver krænkelse eller mistanke herom (vold, incest eller anden krænkende adfærd).
- for at sikre, at retningslinjer for alle ledere er gennemgået og forstået af samtlige ledere, herunder ungledere.

Almene forhold

- I tilfælde af problemer (når deltagerne ikke accepterer det, vi siger), bør det så vidt muligt undgås at tage fysisk fat, da dette kan misforstås.
- Enhver omgang med børnene, der kan tolkes i retning af overgreb, er uacceptabelt.
- Sjælesorg gives af ledere af samme køn som barnet - eller gives i et hjørne af et offentligt rum.
- Knus henvises til offentlige steder eller under flere ledes tilstedeværelse.

Specielt for lejre

- Kvindelige ledere har alene adgang til pigegangen og mandlige ledere alene til drengegangen.
- Hvis lejrchefens tilstedeværelse er nødvendig på den »forkerte« gang, skal han eller hun følges af leder, der matcher kønnet på den pågældende gang.

På de næste sider kan I læse nærmere og mere konkret om samværsregler - inkl. et klub eksemp.

Hvordan forebygger vi, at overgreb mod børn ikke også sker i DFS?

- ➔ Hvis vi ikke passer på, kan overgreb mod børn også ske i vores regi. Ét barn, der misbruges, er ét barn for meget. Vi anbefaler derfor, at I jævnligt tager følgende spørgsmål op på et ledermøde:
- a. Hvordan undgår vi, at der kan ske overgreb/misbrug af børn?
 - b. Hvilke signaler skal vi være opmærksomme på fra børn/voksne?
 - c. Hvilke retningslinjer skal der være for samvær?
 - d. Hvordan skal vi som ledere forholde os, hvis der sker overgreb?

SAMVÆRSREGLER UDDYBET

*Her har I en guide til brug i lederflokk
på lejren og i klubben*

GUIDE

Introduktion

Det er lovpligtigt, at foreninger, der har med børn at gøre, skal indhente børneattester for alle, der arbejder med børn under 15 år. En børneattest fortæller, om man er straffet for seksuelle forhold til børn under 15 år.

Vi ønsker på alle måder at undgå ethvert overgreb på børn. Loven om børneattester skal sikre, at personer, som tidligere er blevet straffet for overgreb på børn, ikke engageres i arbejdet. Men dette er ingen garanti mod overgreb, så børneattester kan ikke stå alene. Derfor er det vigtigt at supplere med dialog om gode samværsregler i den enkelte klub eller lejr.

Tilsammen er samværsregler og børneattester gode værktøjer til at skabe trygge rammer for arbejdet. Det er derfor vigtigt, at ledergruppen gennem dialog udarbejder samværsregler for, hvordan vi omgås hinanden. Det er vigtigt at vi har gennemsigtige fællesskaber med gode rammer, klare samværsregler og grænser, som kendes af både børn og voksne.

Både børn og forældre skal være trygge ved vores arbejde. Og desuden skal det være trygt at være leder. Samværsreglerne skal bruges til både at beskytte børn og ledere, til at undgå mobning, respektere personlige grænser, sikre ordentlig omgangstone m.m. Og reglerne skal i høj grad også være med til at forebygge overgreb eller krænkelser af seksuel karakter.

Første skridt er at tage dialogen med hinanden. Det er svært nok i sig selv, fordi det er et ømtåleligt emne. Denne guide er derfor en hjælp til at komme gennem de faser, der skal til, for at kunne definere de regler, der giver mening for jeres klub eller lejr.

Vores arbejde bygger på frivillighed. Lederne er frivillige. Børnene kommer frivilligt - og bliver til et fællesskab, hvor vi deler oplevelser og skaber et rum, hvor vi tør vise følelser for hinanden. Men frykten for beskyldninger om seksuelle overgreb skal ikke føre til, at lederne ikke tør have fysisk kontakt med børnene.

Og samtidig er der grænser. Nogle er meget klare. Andre kan være flydende. Derfor er det vigtigt, at ledergruppen diskuterer grænser, bliver enige om et fælles grundlag og også skaber et klima, hvor det er i orden at drøfte, om enkeltpersoner lever op til de aftalte regler.

Det gør vi først og fremmest for at beskytte de børn, vi har ansvaret for. Men det er også for at skabe en tryk ramme, som lederne kan agere inden for, så lederen ikke bliver fejlagtigt misforstået. Hvis der ikke er aftalt samværsregler, er det svært at vurdere, hvornår den personlige grænse overskrides, bevidst eller ubevidst.

Overgreb eller krænkelser mod børn kan ske alle steder – også i klubber og på lejre. Men vi kan gøre rigtig meget for at undgå situationer, hvor det bliver muligt at krænke.

Den svære, men nødvendige snak

Det kan være svært at få taget snakken om samværsregler, for det kan skabe en unødigt mistænkeliggørelse af lederne. Det kan også være svært at tale om blufærdighed og hvor både ens egne grænser går – og hvordan grænsen er for forskellige alderstrin.

Det er vigtigt, at der finder en god dialog sted om samværsreglerne

Indkald til et ledermøde

Her skal samværsregler være et vigtigt punkt på dagsordenen, måske endda det eneste punkt. Gør det klart, hvorfor emnet er vigtigt at få drøftet, f.eks. at I ønsker at skabe tryk for såvel børn, evt. ungledere, ledere og evt. øvrige frivillige.

Personlige grænser kan ikke diskuteres. En person kan have det fint med ét scenarie, men have det svært med et andet. Dette er vigtigt at have in mente, når samværsregler drøftes.

Under alle omstændigheder er det godt og vigtigt at snakke om samværsreglerne på forhånd. Og tag gerne dialogen mindst en gang om året i lederflokken i klubben – og *altid* forud for en lejr.

Snak om følgende:

Regler for overnatning

Hvornår drenge og piger bør sove hver for sig, og hvornår det er okay, at fx mandlige eller kvindelige ledere er alene med børnene.

Regler for intimsfæren

Aftal fx, om der altid skal være to ledere til stede, når der er tæt fysisk kontakt mellem et barn og en voksen. Og selvom barnet har mest tillid til særligt én leder, bør det så altid være den samme, der hjælper barnet i en intim situation fx toiletbesøg eller sovetid. Tal om, hvordan det skal være, når børn og unge er i bad eller klæder om.

Regler for fotografering

Hvornår er det i orden at tage billeder, hvem der evt. må og hvad, man gør med billederne? Det gælder både ledere, der tager billeder af børnene i forskellige situationer, men også børn, der tager billeder af børn.

Regler for omgangstone

Hvordan skaber vi en konstruktiv og respektfuld omgangstone? Kan den misforstås eller gør den, at det er ekstra svært at tale om svære emner? Hvilke ordvalg er i orden i dialog med børnene og med hinanden i lederflokken? Lav regler, der sikrer en god og tryk atmosfære. Vær åben om adfærd med hinanden – og at det er ok at sige til og fra i lederflokken.

Konsekvenser hvis samværsregler ikke overholdes

Hvordan skal I reagere individuelt og som ledergruppe, hvis det ser ud til, at en eller flere ikke overholder enten samværsreglerne eller lovgivningen? Jo mere, I har talt scenarier igennem, jo bedre undgås panikløsninger og forværring af situationen.

Nye ledere

Hvordan introduceres nye ledere til samværsreglerne og hvem gør det?

Konkrete råd:

Kan evt. kopieres direkte ind i jeres samværsregler

Som leder skal du undgå:

- At sove alene med et barn/ung eller være alene med barnet, hvor ingen kan se jer.
- At der er låste døre, når du er sammen med et barn.
- At give barnet følelsen af at være fanget i rummet ved at placere dig mellem barnet og døren ud.
- At acceptere en adfærd, du ikke finder i orden, også selvom det synes at være kulturen i gruppen, og andre ikke stiller spørgsmålstejn ved det.
- At favorisere et eller enkelte børn.

Almene forhold

- I tilfælde af problemer (når deltagerne ikke accepterer det, vi siger) bør det så vidt muligt undgås at tage fysisk fat, da det nemt misforstås.
- Fysisk afstraffelse er naturligvis uacceptabelt.
- Enhver omgang med børnene, der kan tolkes i retning af overgreb, er uacceptabelt.
- Sjælesorg gives af leder af samme køn som barnet - eller gives i et hjørne af et offentligt rum.
- Ved samtaler med børn i enrum, skal døren stå åben.

- Banden, sjofelheder eller sladder er ikke tilladt.
- Vi forventer god opførsel og skælder så lidt ud som muligt - og altid med respekt for den enkelte.
- Trøst og knus henvises til offentlige steder eller under flere ledes tilstedeværelse.
- Har et barn brug for hjælp i forbindelse med toiletbesøg, skal hjælperen være af samme køn. Gå ikke alene ind på toilettet sammen med barnet. Lad enten døren stå åben, eller hav en anden leder med.
- Ved overnatning sover, om nødvendigt, kvinder sammen med piger og mænd sammen med drenge. Drenge og piger sover hver for sig.
- Børn sover ikke ved en leder
- Når nye ledere kommer til:
 - Indhent en børneattest.
 - Spørg til tidligere jobs og medlemskaber i andre børne- og ungdomsorganisationer og hvis muligt indhent reference for den nye ledes samvær med børn.
 - Præsenter lederen for klubbens eller lejrens samværsregler.

Tænk selv videre, og lav sammen jeres egne regler i lederteamet.

FORSLAG TIL SAMVÆRSREGLER I JERES KLUB

EKSEMPEL

Samværsregler for vores klub

Samværsreglerne er lavet for at forebygge mod ethvert overgreb på børn og unge. Men reglerne er også lavet for at tage hensyn til det enkelte barn og de personlige grænser. Ved at holde kønnene adskilt ved badning, omklædning og overnatning forebygger man også mod, at nogle forgriber sig på andre. Det gælder både ledere over for deltagere og deltagere over for deltagere.

Og endelig er samværsreglerne lavet for at undgå, at der opstår uretmæssig mistanke mod en leder.

Ledere skal være rollemodeller for børnene ved altid at kunne stå inde for deres opførsel og handlinger. Og ved eksempelvis altid at være to ledere til stede i situationer, der kræver særlig fysisk kontakt mellem barn og leder. Samtidig er alle ledere forpligtet til at reagere, hvis de mener, at en anden leder går over stregen.

1. Drenge og piger sover hver for sig

I forbindelse med overnatning i klubben eller på lejr sover drenge og piger hver for sig. Det vil sige i hvert deres soverum. På samme måde skal ledere og deltagere som udgangspunkt sove hver for sig. Hvis der er omstændigheder, der kræver, at ledere sover sammen med børn skal de være kønsopdelt og der skal altid være minimum to ledere i soverummet.

2. Hjælp i forbindelse med toiletbesøg

Hvis et barn har brug for hjælp i forbindelse med et toiletbesøg, sker dette med åben dør, eller ved at en anden leder står uden for døren, der står på klem. Hjælp gives af en leder af samme køn som barnet. En leder låser sig aldrig inde på toilettet med et barn.

3. Omsorg og trøst

Har et barn brug for omsorg eller trøst, sker dette i et hjørne i et offentligt rum. En enkelt leder går aldrig ind i et separat rum med et barn og lukker døren. Er der brug for at tale med et barn i enrum, skal døren altid stå åben.

4. Sprogbrug

Når vi er sammen bruger alle, både ledere og børn, et ordentligt, sobert og respektfuldt sprog. Omgangstone må hverken virke stødende, nedsettende eller krænkende.

Ved irrettesættelse af et barn må der ikke råbes højt, og fysisk irrettesættelse er naturligvis ikke tilladt. Vi forventer god opførsel og skælder så lidt ud som muligt - og altid med respekt for den enkelte.

Ledere skal altid være rollemodeller for en ordentlig omgangstone, så derfor gælder ovenstående i høj grad også lederne indbyrdes.

SEKSUELLE OVERGREB

Forebyg misbrug og overgreb mod børn

VIGTIG VIDEN

Overgreb mod børn kan også ske i kirkelige sammenhænge. I DFS ønsker vi at være opmærksomme på, hvad vi kan gøre for at forebygge, at det sker.

Nedenstående spørgsmål bør tages op jævnligt:

- Hvordan undgår vi hos os, at der kan ske overgreb og misbrug af børn?
- Hvilke signaler skal vi være opmærksomme på, både fra børn og voksne?
- Hvilke retningslinjer skal der være for vor samvær, så dette er gennemsigtigt?
- Hvordan skal vi som ledere forholde os, hvis der sker overgreb og misbrug hos os?

Hvad er incest og seksuelt misbrug?

Det er, hvis man som barn/ung har oplevet at blive udnyttet af en person, der har skaffet sig seksuel tilfredsstillelse ved fx at:

- se på eller deltage i seksuelle handlinger
- berøre kroppens intime områder
- belure eller omtale intime områder.

Seksuelt misbrug behøver således ikke at være fuldbyrdet samleje eller anden form for direkte seksuel kontakt.

Hvor findes seksuelt misbrug?

Misbrug finder sted i:

- alle miljøer, også kirkelige
- alle sociale lag i samfundet
- dårligt fungerende familier og systemer
- børns nære relationer.

Følger af seksuelt misbrug

Børn får generelt en oplevelse af:

- mindreværd, skam, skyld, frygt
- mistillid
- undertrykt vrede, bitterhed og had
- seksuel dysfunktion
- problemer i fremtidige parforhold
- dårlig kropsbevidsthed
- manglende forståelse for kroppens funktioner
- manglende personlige grænser
- sociale problemer.

Uden hjælp er følgerne oftest livsvarige.

Pædofile

Pædofile er overvejende, men ikke udelukkende, mænd. Pædofile findes på alle niveauer i samfundet, og det er umuligt at beskrive en typisk pædofil, men alle har de tilfælles, at deres tanker kredser om sex, berøring eller beluring med og af børn. For nogle bliver tankerne omsat til handling.

Pædofile vælger sjældent deres ofre tilfældigt.

De er som regel dygtige til at spotte børn, som er lette at komme i kontakt med. De vælger ofte - men ikke altid - børn, som i forvejen er udsatte, fx en- eller flere børn, børn med lavt selvværd, handicappede børn, børn med sprog- og talevanskeligheder eller børn, som bliver mobbede.

Det kan også være børn, som i forvejen er udsat for seksuelt misbrug. Pædofile indleder ofte langsomt et seksuelt forhold til barnet og sørger ofte for at gøre sig gode venner med både barn og forældre.

Krænkerens adfærd

Den pædofile benytter sig ofte af sofistikerede metoder for at komme tæt på barnet. Før overgreb kan finde sted, vil krænkeren typisk have bearbejdet sine omgivelser, så han får mulighed for at være alene med barnet. Opbygningen af tillidsforholdet til barn og omgivelser kan tage uger, måneder eller år.

Mange pædofile er udstyret med særlige evner i omgangen med børn som både børn og voksne umiddelbart kan finde charmerende. Det sker, at en pædofil indleder forhold til en enlig mor bl.a. med henblik på at misbruge barnet.

Når et seksuelt misbrug har fundet sted, truer den pædofile ofte barnet til ikke at fortælle om misbruget. Den pædofiles metoder til at bevare »hemmeligheden« varierer fra at forsøge at gøre barnet »medskyldig« ved at hævde, at barnet selv spiller op til det, til at benytte grovere trusler om, at barnets nærmeste vil dø. Vold finder også sted, selv om den

pædofile sjældent efterlader sig synlige spor, som kan vække mistanke og afsløre misbruget.

Den misbrugtes adfærd

Seksuelle overgreb vil altid påvirke barnets basale tro på og tillid til voksne. Et tillidsbrud er vanskeligt for et barn og kan medføre en voldsom angst. Derfor vælger nogle børn at tie om overgrebene. Tegn på misbrug kan være både psykiske og fysiske. Børn kan fortælle en voksen om misbruget, men giver ofte kun antydninger om forholdet - og taler fx om, at det er blevet bedt om at holde noget hemmeligt. Misbrugte børn kan have særlige adfærdsmønstre. Men signalerne er langt fra altid tydelige. Ofte udsender barnet ingen signaler. Signalerne kan være forskellige, alt efter, om misbruget foregår i eller uden for hjemmet. Vigtigst er det, at I som voksne er opmærksomme på børnenes trivsel, lytter og spørger ind til deres problemer.

Kriminel handling

Overgreb er en kriminel handling, og uanset hvad motivet er, er følgerne for barnet grusomme og giver barnet ar på sjælen resten af livet.

Hvad skal vi gøre i den konkrete situation?

Alle voksne har generel underretningspligt til de sociale myndigheder. I skal derfor reagere, hvis I får kendskab til »vanrøgt eller nedværdigende behandling«. Hvis I ser kraftige signaler om overgreb, eller børn fortæller om det, har I pligt til at reagere ved at kontakte socialforvaltningen i barnets bopælskommune, som har pligt til at undersøge sagen.

Har I en klart begrundet mistanke, har I pligt til at anmelde den mistænkte til politiet. Samtidig skal barnets forældre orienteres om politianmeldelsen.

En leder, som mistænkes for at begå overgreb, skal straks suspenderes fra sine opgaver i DFS. Det er

klubbens/lejrudvalgets opgave at sørge for, at dette sker. Dernæst skal DFS' landsudvalg straks kontaktes via landskontoret.

Hjælp til offeret

Det er vigtigt, at offeret får hjælp med det samme. DFS henviser til Foreningen Agape samt den gruppe, der er nedsat af DFS og Indre Mission. Lad kontakten gå igennem DFS' landskontor.

Forebyg via samværsregler

At forebygge er vigtigt - og klogt er det at tage sine forholdsregler. Derfor er lejrens og klubbens samværsregler vigtige - også for lederne. Lad jer inspirere af og overvej, om ledere kan sidde alene bag lukket dør og snakke med børn - eller om ledere, der bor alene, kan invitere bestemte børn til at besøge sig privat? (*Find på flere problemstillinger*)

Trygt for alle parter

Det er vigtigt, at vores samvær foregår i åbne og trygge rammer. Det skal være trygt for både børn og forældre at børnene deltager i DFS' arbejde.

Det skal også være trygt at være leder - ved at sende klare signaler og have samværsregler, som ikke mistænkeliggør eller giver utryghed.

Kontaktmuligheder

Danmarks Folkekirkelige Søndagsskoler

Korskærvej 25, 7000 Fredericia
8227 1216 // soendagsskoler.dk

Foreningen Agape

Bredhøjsvinget 1, 8600 Silkeborg
8680 6022 // foreningenagape.dk

Kilder

KRIS (Kristen terapi og Rådgivning for Incestofre og Seksuelt misbrugte; kris-dk.dk), Dansk Ungdoms Fællesråd (duf.dk) og Red Barnet (redbarnet.dk).

Hvad gør vi, hvis der er mistanke om overgreb?

- ➔ Hvis et barn viser signaler om, at det er udsat for overgreb eller begynder at tale om overgrebet, skal I kontakte socialforvaltningen i barnets bopælskommune. De har pligt til at undersøge sagen.
- ➔ Er der tale om en klart begrundet mistanke, har foreningens ledelse pligt til at anmelde den mistænkte til politiet. Samtidig skal barnets forældre orienteres om, at der er indgivet politianmeldelse.
- ➔ En leder, som mistænkes for at begå overgreb, skal straks suspenderes fra lederopgaver i DFS. Det vil typisk være kontaktpersonen/lejrchefen, der skal sørge for, at dette sker. Dernæst skal DFS' Landsudvalg straks underrettes. Er du i tvivl om, hvad du skal gøre, så kontakt landskontoret på 8227 1216.

BEREDSKAB

Skab et trygt miljø med plads til fortrolige samtaler

VEJLEDNING

Det er vigtigt at have et trygt miljø, hvor fortrolige samtaler kan finde sted. Det kan ske i hjørnet af et offentligt rum eller i enrum med et par erfarne ledere. Lyt til barnet og hjælp det videre.

Det kan være om seksuel adfærd, betroelser af krænkende adfærd - og meget andet.

Hvis I bliver medvidner

Det forpligter at lægge øre til det, barnet fortæller. Måske hører du noget, du må handle på. Som ledere har vi pligt til at indberette fx incest. Dog må vi være varsomme. Vi skal finde en balance, hvor vi er forsigtige med at anmelde familie og forældre, og samtidig varetage børnenes tarv.

Vær bevidst om, at nogle få børn kan finde på »spændende« historier. Der skal flere samtaler til, før der kan være klarhed over problemet - men tag det altid alvorligt. Er det et barn, du ikke kender så godt, kan du kontakte den klub eller skole, som barnet går i, for at høre, hvad deres opfattelse af barnets trivsel er. Husk tavshedspligten.

Det vil ofte være bedst, hvis vi får grønt lys fra barnet til at tale med forældrene om problemet. Vi skal handle, men også have i baghovedet, at forældre kan komme til at hænge på en anklage resten af livet. Ved den mindste tvivl, så kan du ringe til DFS.

Børn reagerer vidt forskelligt på voldsomme oplevelser, fx med

- chok og panik
- mistroiskhed
- fortrængning/benægtelse
- hjælpeløshed og passivitet
- kvalme
- skælven.

Hjælp og videre læsning

Søg hjælp hos præster, psykologer og psykoterapeuter. Litteratur kan også henvises af Agape eller KRIS.

Familierapeuten Eleonora Andersen har udgivet *Ung sorg*, som bl.a. behandler overgreb (lån den på bibliotekerne eller køb den på lohse.dk).

Hvordan hjælper vi barnet, der har været udsat for et overgreb?

➔ Det er vigtigt, at barnet får hjælp så hurtigt som muligt. Kontakt landslederen, som døgnet rundt formidler den fornødne hjælp. Se kontaktoplysninger på soendagsskoler.dk

Hvad gør jeg, hvis en leder anklages?

- ➔ Det er vigtigt at slå fast, at en anklage ikke er det samme som en dom. Så spred ikke rygter!
- ➔ I tilfælde af en anklage mod en leder, kan du - hvis du har indsendt børneattesterne til DFS' landskontor mindst 3 uger før lejrens afholdelse - være sikker på, at den pågældende leder ikke har en positiv børneattest. En positiv børneattest udløser straks en kontakt til klubkontakt eller lejrchef og et forbud mod at være leder i DFS fra landslederen til den pågældende person.
- ➔ Du kan i tilfælde af anklage kontakte landslederen, som stiller sig til rådighed for råd og vejledning i forbindelse med håndtering af en sag. DFS vil som landsorganisation altid blive draget til ansvar. Landslederen kan derfor bl.a. overtage kontakt til pressen - ganske enkelt klargøre vores procedure og tilkendegive, at DFS naturligvis har indhentet børneattest på den pågældende person. Derudaf siges det indirekte, at personen ikke har en positiv attest. Mere hverken kan eller skal vi sige til pressen.
- ➔ Landslederen giver altid råd og vejledning, hvis klubkontakten eller lejrchefen ønsker hjælp til at tage sig af såvel den anklagede leder, børnene og de andre ledere.

KONTAKT DFS

Ring ved den mindste tvivl

HJÆLP AT HENTE

Som leder kan du komme ud for tunge oplevelser, der kræver handling. Det kan også være vigtigt at få evalueret og talt om den handling, I evt. foretog jer.

DFS ønsker at støtte enhver. Vi ønsker også at blive orienteret ved særligt vanskelige situationer. Ligeledes ønsker vi at blive kontaktet før udtalelser til pressen osv.

**Hellere kontakte os en gang for meget
- i stedet for en gang for lidt**

Danmarks Folkekirkelige Søndagsskoler
Korskærvej 25, 7000 Fredericia
soendagsskoler.dk
kontakt@soendagsskoler.dk

Landskontor

8227 1216
- Mandag-torsdag 9:30-15
- Fredag 9:30-14

Akuttelefon

3050 4054
- Åben døgnet rundt, året rundt.

Giv det største til de mindste...

– Jesus til børnene

Du kan altid kontakte DFS' landskontor

8227 1216 • kontakt@soendagsskoler.dk

Akutnummer • 3050 4054

BESØG
soendagsskoler.dk